

260015

Pepi
3

264

Hvalen bodi Jezus Kristus
in njegova božja Mati, Maria prečista Devica,
brez vsega madeža spočeta!

Preljubi!

Veselo novico Vam oznanim, ktera bo večno slovela,
— slovela u čast in hvalo Bogu in Marii, pa tudi nam,
vėrnim otrokam Marie u tolaz — slovito novico, naj si
jo živo u serce zapišete.

Naš sveti oče in gospod papež Pii IX. so po spo-
znanju, de je vesoljna cerkev po svetu enih misil in
želja, u pričo škofov sbranih iz vsih krajev kat. sveta
8. grudna (decembra) pretekliga leta (1854) potem ko
so u pomoč poklicali vso nebeško družino, in svetiga
Duha priserčno za razsvetljenje poprosili, po njegovem
vdajanji u čast presvete Trojice, u slavo in poveličanje
Marie Device, božje Porodnice, u povišanje svete kat.
vėre in pomnoženje kersanstva, po svoji oblasti jim dani
od Gospoda našega Jezusa Kristusa in od svetih apo-
stolov Petra in Paula, vsemu vėrnimu svetu oznanili to
le, rekoč:

„Naznanimo, izrečemo in sklenemo: nauk, ki terdi,
de je bila prečista Devica Maria precej ob svojem spo-

N 1084/1936

četji (u prvem trenutki svojega spočetja) iz posebne gnade in izvolitve (povlastine) vsigamogočniga Boga u pogledu na zasluženje Kristusa Jezusa, Odrešenika človeškiga rodú, sleherniga madeža izvirnega greha čista ovarvana, je od Boga razodét in ga zatorej imajo vsi vèrni terdno in stanovito vèrovati.“

„Bi potem takem kateri, (kar Bog ne daj) se zlobili u sercu drugače misliti, kakor je od Nas sklenjeno, oni naj spoznajo in zanaprej vedó, de sami sebe skoz to obsodijo in se pogubé, kajti so pravo vèro poterli, in od edinosti cerkve se ločili, ter so skoz samo to djanje že postavljenim kaznim pravice zapadli, kakor hitro bi kaj tacega, kar u sercu mislijo, s besedo, alj s pismam, alj kakor si bodi zunej na znanje dati se podstopili.“

To veličastno sklenitvo naše svete vère oznanim tudi jaz vsimr vèrnim kristianom Lavantinske škofije, bodo si duhovskega alj deželskega stanú, naj vse to zvesto in nepremakljivo za resnico imajo, ter vse po očetovsko opomnim, naj se nikdo ne zlobi, temu sklenjenimu in slovesno oznanjenimu nauku zopergovoriti alj se mu vstavlja, timveč prizadevajte si pod varstvom in s pomočjo prečiste Device, brez vsega madeža spočete božje Porodnice od dně do dně rasti u gnadi vsigamogočniga Boga, Očeta, Sina in svetega Duha. Amen.

Imenitno, veselo in izveličansko je za nas to slovesno oznanilo našega sv. očeta papeža Pia IX. de je nauk: Maria prečista Devica je brez vsega madeža iz-

virnega greha spočeta, od Boga razodét. De pa to resnico naše svete vëre prav razumemo in u djanju vërno posnemamo, naj Vam jo u kratkem razjasnim in dopovém.

Kristus je nauk svete vëre, kakor drago nebeško rožo, u njivo (polje) naše svete cerkve vsadil; ona je steber in podloga resnice, nji je rožo naše edino prave, izveličanske vëre oskerbeti dal. Kakor se pa roža pomalem razcveta, pero za perescam razpleta, s svojim milim cvetjem in žlahnim duhom svët razveselivši, ravno taka se tudi s nebeškoj rožoj naše svete vëre godi. Kaj novega se ne izmisli, ampak skrito se čedalje bolj lepo odkriva, de vërske nauke obilnej spoznavamo in se oživljamo za večno življenje. Po tej poti so se odkrile po nauku naše svete cerkve *štiri posebne prednosti Marie*, ktere vsak pravovërn kristian terdno vërovati ima.

Pervo pero rože Marie vërskega nauka je, de je Maria *Mati božja*, kajti je rodila Jezusa, Boga in človeka, kar so pravi kristiani od nekdej vërovali. Ko so pa u petem stoletji po Kristusi krivovërci začeli edno osebo (peršono) u Kristusu u dvojo krušiti, in potem Mario le Mater Kristusovo zvati, so se škofi leta 431 u Efezu sbrali, so to za veliko, pregrešno zmoto spoznali, in u tem vesoljnem cerkvenem sboru je sveta katolška cerkev očitno prave vëre nauk sklenila in oznanila, de je Maria božja Mati. Vërno ljudstvo to oznanilo zaslišati je od veselja mesto ponoči osvetilo, ter Bogu in Marii vesele pesme prepévalo.

Drugo pero je *Marie vedno devištvo*, ktero si je Maria še poprej izvolila, kakor je Mati božjega sina

postala. Tudi to skrivnost je sveta cerkev vselej vérovala, leta 390 pa je te svete vëre nauk pod papežem Siriciom u Rimu sbrana zoper krivega učénika Joviniana, kteri je to tajil, glasno oznanila, de je Maria vselej Devica bila in Devica ostala.

Tretje pero vërskega nauka rože Marie je, *de je Maria tako sveta bila, de ni tudi naj manjšega greha, clo ne tacega storila, u kterega za drugo popolnoma nedolžne duše iz človeške slabosti navadno padejo.* Ako ravno se Adamovi otroci skoz svet kerst izvirnega greha iznebimo in očistimo, ter ljubeji božji in otroci večniga življenja postanemo, vender nam še ostane, kakor sveta cerkev u Tridentinskem sboru uči, neka korenina pregrešne poželjivosti, ki sicer sama na sebi ni greh, pa u greh nagiba. Kajti pa Maria izvirnemu grehu nikdar ni bila podveržena, tudi nobene korenince te pregrešne poželjivosti ni imela. Zato je sveta kat. cerkev u Tridentinskem sboru u 16. stoletju očitno izrekla, de je Maria toliko srečna bila se tudi odpustljivih in naj manjših pregreškov in človeških slabost celo čista ohraniti, naj bi Mariino veliko svetost in vredno čast pred vërnim svetom povzdignila.

Šterto prelepo pero rože Marie se je tako rekoč še le u naših dnevih prav svetlo razcvetelo, namreč nauk: *de je Maria brez vsega madeža izvirnega greha spočeta,* naj so ravno vërni sploh te svete misli bili, kajti se to časti in visokosti božje Porodnice spodobi. Ne bil bi si Najsvetejši, božji Sin izvoljil pod Mariinim sercom prebivati, ako bi bil naj manjši sled izvirnega greha u Marii najšel, in bi ona le trenutek bila hudiču

u oblasti. Maria je torej tista izvoleno žena, ktere Sad Jezus Kristus je peklenski kači glavo sterl — ona podobna tistemu gorečemu germu u pušavi, kteriga je videl Mozes goreti, pa vender ni zgorel. Torej je arhangel Gabriel pozdravil Mario gnapopolno, in svet Joanez je videl po mislih svete cerkve u skrivnem razodetji Mario na nebi kakor ženo s soncam obdano, mesec pod nje nogami, in na njeni glavi krono dvanajst zvezd, kteri peklenski sovražnik s vsim zalezovanjem žalega storiti premogel ni. Imenuje Mario sveta cerkev liljo med ternjem, kakor nevesto u visoki pèsmi vso lepo in brez madeža. Ali ni to visoko počešenje Marie u oziru na zasluženje njeniga Sina božjega vèrnim jasno kazalo, de je Maria skos posebno gnado vsemogočnosti božje brez vsiga madeža izvirnega greha spočeta bila?

Zato so vèrni kristiani že u starodavnih časih prečisto spočetje Marie obhajali, kar je sveta kat. cerkev podobrila in dovolila, ter ravno s tim tihoma poterdila svete vère nauk, de je Bog Mario izvirnemu grehu izvzel, in de kar vèrno ljudstvo časti, tudi sveta cerkev za prav ima. Papeži Sikst IV. Pii V. so dovolili sveto mašo in duhovsko službo u čast Marie brez vsega madeža spočete obhajati; papeži Inocenci XII. Klemen XI. in Benedikt XIV. so praznik (svetek) prečistega spočetja Marie 8. grudna (decembra) zapovedali in tudi osmino obhajati ukazali. Tako lepo se je vèrski nauk brezmadežniga spočetja Marie u sveti kat. cerkvi razcvetal.

Dokler pa sveta cerkev vèrskega nauka od brezmadežniga spočetja Marie slovesno izrekla in oznanila ni, so se učenj možje o tem prepirali; tode so ti prepiri

čedalje bolj potihnuli, prošnje vernih se pa množile, naj se pri sveti maši u Mariinem predglasji pôje beseda: *brezmadežniga spočetja*, u Lauretanskih litanijah pa dostavi: *Kraljica brez madeža spočeta*. Kar so posamesne bratovšine in škofije izprosile, so věrni po vesoljnem kat. svetu željeli, naj bi sveta cerkev vėrski nauk od brezmadežniga spočetja Marie vsemu svetu slovesno oklicala in vsakemu prepiru u tej reči tako u okom stopila, de kdor te vėre ni, tudi pravovėrni kristian biti ne more.

Na te občine (sploh) prošnje vernih so sedajni svet oče papež Pii IX. na vse katolške škofo l. 1849 pisali, naj jim naznanijo, kaj o tej reči mislijo, in od vsih krajev sveta so nastopniki apostolov odgovorili, naj se nauk svete vėre od prečistega, brezmadežniga spočetja Marie slovesno okliče in skoz to slava Marie povzdigne. To spodobno in vredno doveršiti so sveti oče papež Pii 1854 molitve in odpustke svetiga lėta oznanili, izprositi posebno razsvetlenje od Boga in pomoč svetiga Duha, skleniti in storiti to, kar je k veči božjej časti in u hvalo preblažene Device in preljube matere naše Marie.

Na to pobožno, imenitno opravilo so svet oče preteklo leto u jesen veliko število katolških škofov iz vsih krajev sveta u Rim pozvali, krog apostolskega prestola sbrali, so še enkrat Boga sv. Duha u pomoč zaklicali, in na god (praznik) prečistega spočetja Marie (Jimehnice) u adventu (8. grudna 1854) u veliki cerkvi sv. Petra med velikoj mašoj po evangelju u pričo 54 kardinalov, 1 patriarha, 42 nadškofov, 98 škofov,

veliko drugih mašnikov in brezšteviline množice vrniga ljudstva na ves glas sklenili, in vsemu svetu kakor svete kat. vere nauk oznanili: *Maria je bila brez vsega madeža izvirniga greha spočeta*. To je šerto pero vrskega nauka rože Marie, šerta prednost visokosti Mariine, posebna gnada vsemogočnosti božje, ktire nobeden Adamovih otrok dosegel ni, kakor Maria, izvoljena Hčer Očeta nebeškega, preljuba Mati božjiga Sina, in Nevesta svetiga Duha.

Neizrečeno je bilo veselje vrniga ljudstva zaslišati, de je po vrskem nauku naše svete cerkve povodnja izvirnega greha, ki se je po vsih Adamovih otrokih razlila, u kterim so vsi grešili, Marie prečiste Device ni dosegla, ko je bila spočeta u maternem telesu, kakor je svoje dni potok Jordan tiho stal, ko se je škrinja miru in sprave skoz-nj nesla. Tolike slovesnosti starodavni Rim že nad 200 let videl in slišal ni. Zvonovi vsih cerkva in topovi Rimskega grada so vrnemu svetu glasno oznanili Marie šerto, le njej lastno prednost, de je brez vsakega madeža izvirnega greha spočeta, in de je to, kar je dozdej le sveta misel bila, zanaprej naše svete vere terden in stanoviten nauk.

Hvala iz milionov vrnih sere se vali pred sedež milosti in vsemogočnosti božje za toliko visokost in posebnih milost, s kterimi je Bog Mario okinčil (ociral) — na prošnjo Marie se pa tudi rosi (kakor zaupamo) usmilenje božje čez sedajni reven svet, kojega toliko potrebujemo. U to hvalo in zahvalo tudi mi svoj glas povzdignimo — Bogu, ki je Mario našo preljubo Mater

toliko povzdignil — Marii, od ktere terdno verujemo, de je brez vsiga madeža izvirnega greha spočeta. To skrivnost verovati bode naše zasluženje timveč pomnožilo, čemveč terdnej ko verujemo; in zakolikor se bo med nami povzdigala slava (čast) Marie, za toliko bo rastila Mariine priprošnje moč za vsakega kristiana posebej, in za vesoljno kersanstvo sploh, ki posebno u sedajnih nevarnostih Mariinega varstva potrebuje, naj bi se ljudstvo u prepad nevêrstva in krivovêre ne zagreznilo. To je svêt namen naše matere kat. cerkve o tem slovesnem oznanilu.

Hočemo Mario vprihodno prav častiti, imamo posebno trojno dolžnost dopolniti, ki se nam po tem oznanjenem nauku od prečistega, brezmadežniga spočetja Marie podaja:

1. Dolžni smo *terdno vêrovati, de je Bog u oziru na zasluge Jezusa Kristusa, odrešenika, dušo preblašene Device Marie od prvega trenutka, ko se je spočela in njena duša s telesam sdružila, sleherniga madeža izvirnega greha ovarval*. Tega vprihodno ne terdno vêrovati bil bi nam toliko vekši greh, zakolikor slovesnej to sveta cerkev vêrovati uči in zapoveduje.

2. Dolžni smo to, *kar u sercu terdno verujemo, tudi s ustmi očitno spoznati*, in kedar bi potrebno bilo, se za te nauk ponesti, de je Maria u posebnej gnadi božjej vstvarjena, in u maternem telesu od svetiga Duha tako posvečena, de izvirni greh, u kojem so vsi drugi Adamovi mlajši spočeti, Marie ni dosegel. Bil je tudi sv. Joanez kerstnik u maternem telesu posvečen, torej obhajamo njega rojstvo; pa spočet brez madeža

izvirnega greha ni bil, to je le prednost Marie, in samo Mariinega spočetja god obhajamo. Sv. Paul uči: „S sercom se vèrje h pravičnosti, s ustmi se pa spoznanje stori k izveličanju.“

3. Naša sladka dolžnost je *se veseliti, in častiti u brezmadežnem spočetji Marie tisto clo posebno gnado, in sami Marii dodeleno prednost, de njo je vsemogočni Bog ovarval izvirnega greha*, ki se je po vsih Adamovih otrocih kakor povodenj razlil. Zato pa tudi Mariino brez izvirnega greha spočeto telo po mislih svete cerkve ni u zemlji strohnelo in se u prah povernilo, marveč Mariina smert je bila le premenenje nje svetega telesa za večno življenje. Torej unebovzetje Mariino toliko veličastno obhajamo.

Se veselijo dobri otroci visoke časti svoje matere, se veselimo tolike visokosti in slave Mariine tudi mi kristiani; saj je Maria naša preljuba Mati, lepa Mati čiste ljubezni, ktero poveličujejo vsi rodovi, zakaj velike reči ji je storil On, ki je mogočen, in sveto njegovo imé. Lepše in bolj živo ko bomo Mario častili in ji prav po otroško služili, obilnej gnad bomo po Mariinih prošnjah dobivali. — Bogu bodi torej večna čast in hvala za vse, in slava Marii prečisti Devici brez vsega madeža spočeti vekomaj. Amen.

Pri sv. Andreju 28. svečana 1855.

Anton Martin,
Lavantinski škof.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJI (17U: (17UNICA

00000461453

NARODNA IN UNIVERZITETNA KNJARNICA

DS I 260 015

Nattenil Janex Leon.

